

Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o saradnji u zaštiti od prirodnih i civilizacijskih katastrofa

14.2.2012

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Republike Hrvatske (u daljem tekstu: ugovorne stranke) uvjere u neophodnost međusobne saradnje radi sprječavanja, odnosno ublažavanja posljedica prirodnih i civilizacijskih katastrofa (u daljem tekstu: katastrofa), poštujući već potpisane međunarodne sporazume s ovog područja, sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.

Predmet Sporazuma

Ugovorne stranke ovim sporazumom uređuju okvirne uvjete saradnje u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa, a naročito u:

- planiranju i provođenju preventivnih mjera za zaštitu od poplava, potresa, požara, plovidbenih nezgoda, radioloških opasnosti te industrijskih i drugih civilizacijskih katastrofa,
- međusobnom obavještanju o opasnostima, nastanku i posljedicama katastrofa,
- međusobnoj pomoći pri zaštiti, spašavanju i uklanjanju posljedica katastrofa,
- obrazovanju i osposobljavanju pripadnika civilne zaštite, vatrogasaca i drugih pripadnika spasilačkih ekipa i stručnjaka za zaštitu i spašavanje kroz informativne sastanke, kurseve, obuke, seminare i druge te organiziranju i obavljanju zajedničkih vježbi za zaštitu i spašavanje,
- razmjenu naučnih i tehničkih podataka te drugih dokumenata bitnih za zaštitu od katastrofa,
- saradnji pri razvoju i proizvodnji opreme za spašavanje.

Član 2.

Značenje izraza

Za potrebe ovog sporazuma koriste se sljedeći izrazi:

1. »Prirodne i civilizacijske katastrofe« – su elementarne nepogode, industrijske nesreće, te drugi štetni događaji prirodnog ili civilizacijskog porijekla s razornim djelovanjem, koji u znatnoj mjeri teško oštećuju ili neposredno ugrožavaju život, njegove uvjete, materijalna dobra i prirodni okoliš, te u slučaju kojih je nužno preduzeti vanredne zaštitne mjere.

2. »Obavijesti i podaci o događaju« – su podaci o prirodnim i civilizacijskim katastrofama koji se saopćavaju da bi se stanovništvo pravovremeno obavijestilo o opasnosti u svrhu preduzimanja hitnih mjera za zaštitu života, materijalnih dobara i prirodnog okoliša.

3. »Zaštitne mjere« – su preventivne i zaštitne mjere, odnosno djelatnosti:

– za sprječavanje, ublažavanje i otklanjanje opasnosti koje ugrožavaju stanovništvo,

– za očuvanje materijalnih dobara i prirodnog okoliša.

4. »Spašavanje i pružanje pomoći« – su djelatnosti spasilačkih ekipa i sredstava, te jedinica opremljenih specijalnom opremom čija je svrha uklanjanje neposrednih i posrednih posljedica katastrofa.

5. »Spasilačke ekipe i pojedinci koji učestvuju u pomoći« – su osobe (ili osoba) koje (ili koju) druga strana odredi za pružanje pomoći.

6. »Oprema« – su sredstva za pojedinačnu ili grupnu zaštitu – uključujući tehnička i druga sredstva za spašavanje – koja upotrebljavaju spasilačke ekipe i pojedinci prilikom spašavanja i pružanja pomoći.

7. »Humanitarna pomoć« – su materijali, predmeti, sredstva, namirnice, pitka voda, lijekovi i sanitetski materijali namijenjeni besplatnoj raspodjeli ugroženom, odnosno stradalom stanovništvu u svrhu ublažavanja štetnih posljedica prirodnih i civilizacijskih katastrofa.

Član 3.

Način razmjene saznanja i iskustava

Ugovorne stranke međusobno će se izvještavati o svojim naučnim i tehničkim dostignućima i iskustvima, u interesu predviđanja, uklanjanja katastrofa i djelotvorne zaštite i spašavanja. Razmjena podataka i drugih dokumenata obuhvata prirodne i civilizacijske katastrofe, izradu zajedničkog naučno-istraživačkog programa za slučaj ugroženosti, planove za slučaj opće opasnosti od katastrofa i opasnosti koje su od

obostranog interesa za ugovorne stranke, te saradnju u izradi planova za zaštitu i upravljanje.

Saradnja na tom području obavljat će se u skladu sa pravnim sistemom ugovornih stranki. Ugovorne stranke će međusobno razmijeniti podatke vezane za dotične pravne propise.

Ugovorne stranke će nastojati djelotvorno se koristiti rezultatima naučne i tehničke saradnje, kako na privrednom planu, tako i pri saradnji s drugim državama.

Član 4.

Način podsticanja razvitka i proizvodnje opreme za zaštitu i spašavanje

Ugovorne stranke će potpomagati saradnju među trgovačkim društvima odnosno privrednim društvima i ustanovama kao i na području tehnološkog razvoja i proizvodnje u provođenju zajedničkih programa za zaštitu i spašavanje.

Član 5.

Način podsticanja saradnje humanitarnih organizacija

Ugovorne stranke će podsticati saradnju između humanitarnih organizacija u zaštiti od prirodnih i civilizacijskih katastrofa, osiguravajući pravni okvir za njihovo međusobno djelovanje.

Član 6.

Oblik saradnje na području obrazovanja i usavršavanja za potrebe spašavanja i pružanja pomoći

Ugovorne stranke će podsticati međusobnu saradnju u cilju obrazovanja i usavršavanja spasilačkih ekipa koje učestvuju u spašavanju na sljedeći način:

1. uspostavljanjem neposrednih veza između obrazovnih ustanova i podsticanje razmjene instruktora, predavača i drugih stručnjaka,
2. saradnjom u obrazovanju i obučavanju,
3. podsticanje međusobne razmjene obrazovnih materijala i sredstava, te iskustava stečenih u zaštiti i spašavanju, bitnih za obrazovanje i usavršavanje,
4. organiziranjem zajedničkih vježbi iz zaštite i spašavanja.

Član 7.

Obaveza obavještavanja o opasnostima

Ugovorne stranke međusobno će se obavještavati o opasnostima, mogućnostima nastanka prirodnih i civilizacijskih katastrofa koje mogu ugroziti drugu stranu. U tu će svrhu svaka strana na svom području prikupljati potrebne podatke i obavještenja i neposredno će ih objaviti nadležnim tijelima druge ugovorne stranke.

Ugovorne stranke međusobno će se obavještavati o prirodnim i civilizacijskim katastrofama nastalima na svom području.

Obavijest mora sadržavati opis nastale opasnosti ili događaja, podatke o mjestu, vremenu, obimu i posljedicama, te o poduzetim mjerama. Strana koja pruža pomoć u slučaju nastanka katastrofe, obavijestit će drugu stranu koja traži pomoć o svojim spasilačkim snagama i sredstvima koje može staviti na raspolaganje, kao i o mogućnostima i načinima pružanja pomoći.

Prema st. 1., 2. i 3. ovoga člana obavijest se može proslijediti usmeno ili pismeno, na jezicima ugovornih stranaka. Obavijesti izrečene usmenim putem moraju se i pismeno potvrditi.

Za slanje i primanje obavještenja o opasnostima, odnosno katastrofama, ukoliko drugim međunarodnim ugovorima koje su potpisale ugovorne strane nije drugačije utvrđeno, nadležni su:

– Vijeće ministara Bosne i Hercegovine:

Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija Bosne i Hercegovine.

– Vlada Republike Hrvatske:

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Organi iz stava 5. ovog člana ovlašteni su da u provođenju ovog sporazuma uspostave direktne veze. U tu svrhu ugovorne stranke razmijenit će adrese i brojeve telekomunikacijskih sistema (telefon, faks, i imena osoba neposredno odgovornih za podnošenje i primanje molbi za pomoć).

Član 8.

Provođenje zaštitnih mjera

Ugovorne stranke će u svrhu sprječavanja, odnosno smanjivanja zajedničke opasnosti planirati i poduzeti odgovarajuće zajedničke zaštitne mjere.

Član 9.

Način traženja i pružanja pomoći

Ugovorna stranka koja je pretrpjela katastrofu može drugu ugovornu stranku zamoliti za pomoć. Ova se pomoć može odnositi na spasilačke ekipe i pojedince koji pomažu, te na zaštitnu opremu i opremu za spašavanje kao i na humanitarnu pomoć.

Molba za pomoć iz stava 1. ovoga člana mora sadržavati: podatke o vrsti i obimu potrebne pomoći, podatke o ustanovama i osobama s kojima se uspostavlja veza te prijedlog načina pomoći.

Pružanje pomoći odvija se u skladu s propisima strana.

Za slanje i primanje molbi za pomoć, nadležni su:

- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine: Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija
- Vlada Republike Hrvatske: Ministarstvo unutrašnjih poslova

Član 10.

Postupci prelaženja državne granice za pružanje pomoći u zaštiti i spašavanju

Prilikom katastrofa spasilačke ekipe i pojedinci koji učestvuju u akciji mogu prelaziti državnu granicu ugovornih stranaka na graničnom prijelazu ili izvan njega bez obavljanja granične provjere, na osnovu usmene saglasnosti organa granične provjere i najbliže nadležne jedinice policije.

Spasilačke ekipe i pojedinci koji učestvuju u pomoći moraju imati iskaznicu izdatu od nadležnog tijela državne uprave koja dokazuje njihov identitet.

Članovi spasilačkih ekipa i pojedinci koji učestvuju u pomoći imaju pravo na području druge ugovorne stranke nositi pripadajuću uniformu.

Na područje druge ugovorne stranke nije dopušteno prenositi vatreno oružje, municiju i eksplozivna sredstva.

U slučaju katastrofe evakuirani državljani ugovornih stranaka, kao i državljani trećih država, smiju prelaziti državnu granicu na graničnom prijelazu ili izvan njega bez isprava

za prelazak državne granice, uz obavezu da svoj dolazak moraju odmah prijaviti nadležnoj jedinici policije.

Član 11.

Postupci unošenja i iznošenja materijala preko granice

Ugovorne stranke će pojednostaviti postupke pri unošenju i iznošenju preko državne granice opreme za zaštitu i spašavanje te humanitarne pomoći. Prilikom prelaženja državne granice voditelj spasilačke ekipe mora predati nadležnim graničnim tijelima države primateljice jedino popis spasilačke opreme, odnosno sredstva humanitarne pomoći.

U hitnim slučajevima kada se državna granica prelazi izvan graničnog prijelaza, navedeni popis treba predati najbližem organu nadležnom za granični prijelaz.

Spasilačke ekipe i pojedinci koji učestvuju u pomoći mogu preko državne granice prenijeti jedino zaštitnu opremu i opremu za spašavanje, sredstva koja su potrebna za njihovo snabdijevanje i djelovanje te sredstva humanitarne pomoći.

Zabrane i ograničenja za međunarodni robni promet ne vrijede za prijevoz zaštitne opreme i opreme za spašavanje te sredstva humanitarne pomoći. Ako se zaštitna oprema i oprema za spašavanje ne potroše u akciji, treba ih ponovo vratiti državi pošiljateljici. Ukoliko se oprema za spašavanje ostavlja kao humanitarna pomoć, treba vrstu, količinu i mjesto gdje se nalazi oprema, prijaviti nadležnom tijelu države primateljice koja će o tome obavijestiti nadležne carinske organe. U tom slučaju vrijede propisi države primateljice.

Odredbe stava 3. ovoga člana važe i za unošenje lijekova koji sadrže narkotike i psihotropne tvari u primateljici i povrat nepotrošenih količina državi pošiljateljici. Unošenje i iznošenje narkotika i psihotropnih tvari, u skladu sa međunarodnim sporazumima, ne tretira se kao uvoz i izvoz robe u robnom prometu. Lijekovi koji sadrže narkotike i psihotropne tvari mogu se unijeti samo u količinama koje su potrebne za hitnu medicinsku pomoć, a mogu se upotrebljavati samo pod nadzorom medicinskog osoblja s odgovarajućom stručnom spremom u skladu sa zakonskim odredbama ugovorne stranke iz koje dolazi spasilačka ekipa. O potrošenim lijekovima koji sadrže narkotike i psihotropne tvari država pošiljateljica izvještava državu primateljicu.

Ugovorne stranke uzajamno dopuštaju upotrebu potrebne opreme za zaštitu i spašavanje i humanitarnu pomoć u primateljici bez formalnog postupka, plaćanja pologa i drugih davanja.

Član 12.

Upotreba letjelica i plovila za prevođenje spasilačkih ekipa i pomoći

Letjelice i plovila mogu se koristiti za hitne prijevoze spasilačkih ekipa ili pojedinaca koji učestvuju u pružanju pomoći, kao i za druge oblike pomoći u skladu sa ovim sporazumom.

O korištenju letjelica i plovila pri zaštiti i spašavanju te o pružanju pomoći treba odmah obavijestiti organ koji je zatražio pomoć te mu dostaviti tačne podatke o vrsti i oznakama letjelice i plovila, posadi i teretu. Vrijeme, predviđeni smjer kretanja te mjesto spuštanja, odnosno pristajanja određuje država primateljica.

Za posade letjelica i plovila kao i za spasilačke ekipe te pojedince koji pomažu shodno se primjenjuju odredbe člana 10. ovoga sporazuma koje se odnose na prelaženje državne granice, a za letjelice i plovila, prevezenu zaštitnu i spasilačku opremu, odnosno humanitarnu pomoć primjenjuju se odredbe člana 11. ovoga sporazuma.

Za korištenje letjelica važe propisi o zračnoj plovidbi strana, posebno obaveza javljanja podataka o letovima nadležnim tijelima za zračnu plovidbu. Svaki plan leta mora sadržavati podatke koji povezuju let s ovim sporazumom.

Za gašenje požara otvorenog prostora u graničnom području radi sprječavanja njegovog daljeg širenja, ugovorne stranke će omogućiti protivpožarnim letjelicama prelaženje zračnog graničnog prostora do dubine 10 km.

Član 13.

Korištenje vojnih letjelica i plovila za pružanje pomoći u zaštiti i spašavanju

Korištenje vojnih letjelica i plovila za svrhe iz ovog sporazuma dopušteno je samo uz saglasnost države primateljice.

Član 14.

Nadležnost u vođenju akcije zaštite i spašavanja

Za vođenje akcije spasavanja i pružanja pomoći u svim slučajevima nadležna su tijela države primateljice.

Zadaci se povjeravaju isključivo voditeljima spasilačkih ekipa države pošiljaoca, koji će svoje podređeno osoblje upoznati s pojedinostima njihovog provođenja.

Član 15.

Način zaštite i pružanje pomoći u radu spasilačkih ekipa

Nadležni organi države primateljice moraju osigurati odgovarajuću zaštitu i pomoć spasilačkim ekipama i pojedincima države pošiljateljice, koji učestvuju u pružanju pomoći.

Član 16.

Način finansiranja troškova pomoći

Država pošiljateljica nema pravo od države primateljice zahtijevati povrat troškova za pruženu pomoć. To važi također i za troškove koji bi nastali zbog upotrebe, oštećenja ili gubitka opreme za spašavanje.

U slučaju potpunog ili djelimičnog povrata troškova nastalih prilikom pružanja pomoći ne važe odredbe stava 1. ovog člana. Država pošiljateljica ima prvenstvo u povratu troškova.

Troškove pomoći koju pružaju pravne ili fizičke osobe posredovanjem države pošiljateljice, snosi država primateljica.

Ako su ekipe za spašavanje i pojedinci koji pružaju pomoć potrošili zalihe koje su dovezli sa sobom, troškove za njihovo snabdijevanje, smještaj i materijal za njihove potrebe do kraja pružanja pomoći snosi država primateljica. Po potrebi primaju također odgovarajuću logističku i medicinsku pomoć.

Član 17.

Naknade i odštete

Ugovorne stranke se odriču svakog zahtjeva za nadoknadu štete na opremi za spašavanje, ukoliko je štetu prouzrokovala spasilačka ekipa ili pojedinac koji pomaže u toku obavljanja spasilačkih zadataka i pružanja pomoći na osnovu ovog sporazuma, i ako šteta nije prouzrokovana namjerno.

Ugovorne stranke se odriču svih prava na nadoknadu u slučaju tjelesne ozljede i trajnih posljedica na zdravlje te u slučaju smrti učesnika u akciji spašavanja ako do toga dođe u toku spašavanja na osnovu ovog sporazuma, osim ako nije prouzrokovana namjerno.

Ukoliko se pri provođenju zadataka iz ovog sporazuma prouzrokuje šteta trećoj osobi, odgovornost preuzima država primateljica kao da su štetu prouzrokovale njene spasilačke ekipe i pojedinci koji učestvuju u pružanju pomoći, osim ukoliko su štetu namjerno prouzrokovali pojedinci odnosno spasilačke ekipe države pošiljateljice.

Odgovornost za naknadu štete određene u st. 1. i 2. ovog člana, nastaje u trenutku dolaska na područje države primateljice i traje do napuštanja njenog područja.

Član 18.

Zbrinjavanje i pružanje pomoći evakuiranim osobama

Osobe koje su u slučaju katastrofe došle kao evakuirane s područja jedne na područje druge ugovorne stranke, primaju do svoga prvoga mogućeg povratka svo potrebno snabdijevanje i pomoć. Troškove podrške i povratka tih osoba snosi država iz koje dolaze, ukoliko se ugovorne stranke drugačije ne dogovore.

Ugovorne stranke moraju omogućiti povratak svim osobama koje su evakuacijom došle s područja jedne ugovorne stranke na područje druge ugovorne stranke.

Član 19.

Upotreba sredstava veze

Nadležni organi stranaka osigurat će međusobne telefonske, radijske i druge veze među organima, spasilačkim ekipama i pojedincima koji učestvuju u pomoći u skladu sa ovim sporazumom.

Član 20.

Imenovanje i zadaci stalne mješovite komisije za provođenje zadataka određenih ovim sporazumom

Ugovorne stranke će imenovati Stalnu mješovitu komisiju za provođenje ovog sporazuma iz reda ovlaštenih organa utvrđenih u članu 9. stav 4. Svaka ugovorna stranka ima u Stalnoj mješovitoj komisiji jednak broj članova, a najmanje tri.

Ugovorne stranke će diplomatskim putem obavijestiti jedna drugu o svojim članovima Stalne mješovite komisije.

Zadaci Stalne mješovite komisije prema ovom sporazumu su prije svega: rješavanje konkretnih organizacijskih i tehničkih pitanja, određivanje načina održavanja veza i međusobnog obavještavanja i priprema njegovog Poslovnika.

Stalna mješovita komisija sastaje se najmanje jedanput godišnje i to naizmjenično u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj. Podsticaj za sazivanje vanrednog sastanka može dati svaka ugovorna stranka.

Član 21.

Stupanje na snagu

Ovaj sporazum privremeno se primjenjuje od dana potpisivanja, a stupa na snagu danom prijema posljednje diplomatske note kojom se potvrđuje da su ugovorne stranke ispunile uvjete predviđene nacionalnim zakonodavstvom za stupanje na snagu ovog sporazuma.

Sastavljeno u Sarajevu dana 1. juna 2001. u dva (2) izvornika, svaki od njih na službenim jezicima Bosne i Hercegovine – bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i na hrvatskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Za Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine
Svetozar Mihajlović, s. r.

Za Vladu
Republike Hrvatske
Tonino Picula, s. r.